

[Ole Espersen.]

administrative, finansielle og andre konsekvenser af de af tinget vedtagne love?"

(Spm. nr. 33).

Skriftlig begrundelse.

I henhold til statsministeriets cirkulære af 19. september 1966 skal bemærkningerne til et lovforslag bl. a. give folketingets medlemmer og offentligheden et fyldestgørende grundlag for vurdering af forslaget virkninger. Der er imidlertid ikke indført en efterfølgende procedure, der tilsikrer en vurdering af, om de tilstræbte virkninger opnås, og specielt ikke om loven måtte vise sig at have uforudsete uheldige virkninger, f. eks. i form af en urimelig administrativ byrde hos det offentlige eller hos private, enten i forbindelse med lovforslagets udarbejdelse eller under dets behandling i tinget.

En sådan efterfølgende vurdering og orientering til folketinget vil ikke være hensigtsmæssig i forhold til alle love. Der må foretages et skøn i hvert enkelt tilfælde.

Indførelse af den foreslåede ordning vil medføre, at der vil opstå en yderligere motivation til, at den vurdering af konsekvenser af forskellig art, der skal ledsage lovforslaget, udøves så omhyggeligt som muligt. Herudover vil ordningen markere, at folketinget ikke blot er ansvarligt for gennemførelsen af nye love, men for kvaliteten og hensigtsmæssigheden af den bestående lovgivningstilstand som helhed.

De efterfølgende vurderinger vil blot kunne udleveres til folketingets medlemmer til orientering. Det vil da bero på medlemmernes initiativ, om der er anledning til at tage loven frem til debat i tinget, eventuelt til at foreslå ændringer i den.

Ole Espersen (S):

Administrationen og folketinget er jo den store igangsætter af reformer, den, der foretager ændringer i love, praksis osv., og før vi gør det, har vi sørget for, at vi fra administrationens side i så vidt omfang som muligt får en orientering om de konsekvenser, ændringerne kan have; det kan være konsekvenser af finansiell og administrativ art osv. Men det er, som om vi, når vi har taget stilling på forhånd til, hvad der kan ske, så måske lidt for ofte mister interessen for det, der er gennemført. Jeg mener, at vi i større

omfang bør være interesseret i at se, om de tilsigtede virkninger er opnået, og måske især være interesseret i, om utilsigtede og uheldige bivirkninger er indtruffet.

Man kunne nævne adskillige eksempler. Jeg kan tage et nyt eksempel: revalideringslovens § 9 har vist sig ikke at blive administreret efter sin hensigt. Det skyldes formentlig ikke fejl nogen steder, men det er altså en kendsgerning, at i visse tilfælde, måske på grund af overbebyrdelse i ministerier eller andre steder, får man ikke administreret lovene efter folketingets intentioner. Der kan også opstå en rutine omkring en administration, som bare fortsætter, uden at den i og for sig var nødvendig.

Jeg mener, at folketinget har ansvaret for den samlede lovgivningstilstand her i landet og ikke blot for de nye love, der gennemføres.

Jeg støtter også denne opfattelse på den nye perspektivplanredegørelse. Den giver udtryk for, at folketinget siden 1930'erne med bred opbakning i befolkningen har gennemført en lang række vigtige reformer. Disse reformer har resulteret i en bemærkelsesværdig højnelse af den sociale standard og befolkningens uddannelsesniveau, men — fortsættes der så — det har tillige præget lovgivningens administration, at man ikke i tilstrækkelig høj grad har fulgt administrationen op og overvejet konsekvenserne; der har været for lidt kontrol med forløbet. Det er det, jeg vil opfordre statsministeren til, hvis det er muligt, at gøre noget for at afhjælpe. Må jeg slutte af ganske kort med at citere Max Weber, sociologen; han siger:

„Den menneskelige verden er en uberegnelig og ustyrlig verden, hvor handlingernes bivirkninger overtrumfer de tilsigtede virkninger, og hvor de gode hensigter ofte får onde konsekvenser.“

Statsministeren (Poul Hartling):

I spørgetiden den 9. januar 1974 redegjorde jeg på foranledning af hr. Ingolf Knudsen for reglerne om, at der skal udarbejdes skøn over lovforslags forventede økonomiske og administrative konsekvenser, og jeg gav udtryk for, at regeringen i videst muligt omfang ville søge at opfylde den hensigt, der ligger bag disse regler.

Dette svar har nu det ærede medlem hr. Ole Espersen fulgt op med et spørgsmål om,